

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV

Avdelningen för folkhälso- och idrottsvetenskap

Strategier och metoder inom folkhälsa och hållbar utveckling 30hp

Uppgift 5 Organisationsanalys Framsteget Sandvikens IF

Sara Leinonen

HT 2020

Folkhälsstrategi för hållbar utveckling

Kursansvarig/handledare: Agneta Morelli
Examinator: Ann-Sofie Hiswåls

Organisationsbeskrivning

Sandvikens IF (SIF) är en idrottsförening som är anses vara en stor samhällsaktör i Sandvikens kommun med många aktiviteter riktade mot både barn och vuxna för att förena den idrottsliga verksamheten med det sociala ansvaret.

Föreningen brukar beskrivas i tre verksamhetsdelar, fotbollen, cupverksamheten (Göransson Cup) och Framsteget (Sandvikens IF's sociala verksamhet).

Föreningen har alltid bedrivit sociala projekt men det var inte förrän 2016 som Framsteget skapades för att samla dessa sociala projekt under en helt egen verksamhetsdel det är även den som analysen fokuserat på. Framsteget leds av en verksamhetsansvarig och under honom finns det samordnare för aktiviteterna samt anställda ledare för de olika aktiviteterna som verksamheten bedriver. Under 2020 har de haft 30 kvinnliga och 46 manliga ledare, vilket är en väldigt jämn fördelning och jag anser det vara väldigt positivt i denna verksamhet att det ser ut på det sättet.

Framstegets fokusområden är att främja integration, inkludering, jämställdhet, mångfald och en hälsosam livsstil. Verksamheten erbjuder fler olika aktiviteter för människor oavsett bakgrund, ålder eller förutsättningar. Det som genomsyrar alla aktiviteter är användandet av fysisk aktivitet i grupp för att uppnå gemenskap och integration. Alla människor har olika behov och förutsättningar därför har Framsteget olika aktiviteter för att så många som möjligt i samhället ska kunna delta.

Framstegets olika aktiviteter:

Boll och lek

Detta är en aktivitet för alla barn som går på fritids ges möjlighet att leka och har roligt tillsammans oavsett bakgrund eller förutsättningar. Syftet med denna aktivitet är att utveckla barnen till goda kamrater och utveckla känslan för samarbete.

Sportfritids

Detta är en aktivitet för barn i årskurs 3-6. Denna aktivitet har Framsteget för att skapa en meningsfull fritid för barn efter skolan, låter barnen få umgås och testa på olika sporter tillsammans. Framsteget bidrar med transport till och från Sportfritids, även mellanmål och läxhjälp (vid behov) ingår.

Bolltrollarna

Detta är ett fotbollslag för personer med funktionsvariationer, syftet med detta är att oavsett förutsättningar ge alla en meningsfull fritid samt att minska utanförskapet och med hjälp av idrotten skapa ett inkluderande och bättre samhälle.

Framsteget tjejer

Verksamhet som syftar till att skapa möjlighet för enbart unga tjejer att delta i fysiska aktiviteter.

Hälsan

Syftet med denna aktivitet är att aktivera och inspirera personer som till följd av sjukskrivning eller arbetslöshet för att sedan ge möjlighet för dem att komma tillbaka till arbetslivet. Pga Covid-19 är denna aktivitet pausad tills vidare.

Nattfotboll

Syftet är att integrera ungdomar i samhället för att förebygga och motverka kriminalitet. Att skapa mötesplatser i bostadsområden som är segregerade ger ungdomarna möjlighet att träffa andra i samma situation och ger dem sysselsättning och på så sett kan detta bidra till minskad kriminalitet i dessa områden. Pga Covid-19 är denna aktivitet nyligen pausad tills vidare.

Rastverksamheten

Nystartad aktivitet i samarbete med en skola där ledare finns för att aktivera barnen fysiskt under rasterna och få alla att känna sig delaktiga då aktiviteterna på rasterna varierar för att passa alla.

Cityvärdarna

”Vuxna på stan” som finns ute varje kväll för att öka tryggheten i Sandviken. Möjlighet att kommunicera med barn och unga för att skapa relationer till de som ”hänger” i centrum som i sin tur kan förebygga kriminalitet, klotter, skadegörelse och andra problem i samhället.

Framsteget i skolorna

Föreningen har en resurs anställd som är ute på skolor i Sandvikens kommun och föreläser samt har dialog med eleverna. Ämnen som lyfts under dessa möten är mobbing, etik och moral.

Agenda 2030

Framsteget har inte själva betonat vilka globala mål verksamheten arbetar utifrån. Enligt min egen analys var det tydligt att verksamheten arbetar med fler av de globala målen vilket även styrktes när jag fick ta del av en rapport som ett externt företag skrivit där de identifierade vilka övergripande mål samt delmål det arbetar med i deras olika aktiviteter.

MÅL 3 God hälsa och välbefinnande. Detta mål genomsyrar hela framstegets verksamhet och alla dess aktiviteter.

MÅL 5 Jämställdhet. Enligt rapporten har Ethos enbart länkat detta mål till ”Framsteget tjejer” men enligt min egen analys tycker jag detta mål passar in på alla aktiviteter då alla är lika välkomna att delta oavsett kön.

MÅL 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Passar även de in på det flesta aktiviteterna då dessa bidrar till flera arbetstillfällen till både unga och vuxna oavsett förutsättningar eller bakgrund. Många ledare är unga och därför passar även delmålet 8.6 ”främja ungas anställning, utbildning och praktik” in på verksamheten.

MÅL 10 Minskad ojämlikhet. Passar in på alla aktiviteter, då det finns olika aktiviteter som passar olika människor ska det finnas något för alla oavsett förutsättningar, kön, etnicitet, ålder, för att skapa möjlighet till att alla ska känna sig inkluderade i det sociala livet.

MÅL 16 Fredliga och inkluderande samhällen främst delmålet 16.1 ”Minska våldet i världen” aktiviteterna som bidrar till detta är Cityvärdarna, Nattfotbollen och Framsteget i skolan.

MÅL 17 Genomförande och globalt partnerskap. Alla aktiviteter bidrar till ökade arbetstillfällen.

Denna rapport som beskrivit hur Framsteget faktiskt arbetar med FN:s globala mål har varit ett bra stöd vid ansökan om bidrag till föreningen. Det kan också vara en idé att marknadsföra detta på hemsidan för att öka medvetenheten till samhället.

Hållbarhetsperspektiven (social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet)

Social hållbarhet

Framsteget bidrar till detta genom att ha aktiviteter där alla oavsett behov och förutsättningar får möjlighet till utveckling till god hälsa. Framsteget arbetar även med integration, jämställdhet, tillgänglighet, kultur, livskvalitet etc. som är viktiga delar för att uppnå social hållbarhet. Framsteget arbetar för alla människor lika värde.

Miljömässig hållbarhet

SIF har ett stycke kring miljömedvetenhet i sina stadgar. Där beskrivs att vi är beroende av och vill ha en ren och frisk miljö att efterlämna till våra barn. Att medvetenheten om miljön och människans påverkan är en stor del i barn och ungdomars fostran. Stadgarna beskriver också att idrottsrörelsen tar sitt ansvar i största möjliga mån så verksamheten inte påverkar miljön negativt. Däremot anser de själva på Framsteget att de inte fokuserar alls på miljöfrågor. Detta

gör att denna del varit svår att analysera. Det är tydligt att föreningen vill vara miljömedveten men kanske inte vet hur de ska arbeta med dessa frågor.

Ekonomisk hållbarhet

Ur ett ekonomiskt hållbarhetsperspektiv så syns det tydligt i Framstegets årsredovisning (den socioekonomiska rapporten) vilka samhällsbesparingar verksamheten bidrar till.

Sedan är alla aktiviteter som Framsteget har gratis, vilket gör det möjligt för vem som helst att delta oavsett ekonomiska förutsättningar. Samarbetet Framsteget har med arbetsförmedlingen bidrar även till ökade arbetstillfällen för personer i behov av det.

Ledning och styrning (i frågor om hälsa och hållbar utveckling)

Föreningens beslutande organ är årsmötet, extra möten och utanför dessa möten är det styrelsen som fattar beslut. Föreningens ordinarie årsmöte hålls i Mars varje år, det är på årsmötet som föreningens styrelse väljs ut. Styrelsen består av sju ledamöter och minst två suppleanter. Under årsmötet väljs ordförande ut medan den valda styrelsen utser själva vice ordförande, sekreterare och ekonomiansvarig. Det styrande dokument som styr hela föreningens arbete är stadgarna. Styrelsen har även ett Måldokument för 2018–2021 där föreningen tydligt beskriver sin vision, värdegrund och verksamhetsidé för hela SIF. Värdegrunden beskrivs tydligt i måldokumentet men efter intervjuer med flertal personer framgår detta inte alls lika tydligt. Att tydliggöra och förankra detta i hela föreningen är därför något att tänka på inför framtiden.

Enligt Framstegets verksamhetsansvarige upplevs styrningen och ledningen oftast fungera bra med tydliga och formella strukturer. Däremot anses det ibland uppstå otydligheter mellan kansli och styrelsen, att beslut som styrelsen tagit inte förmedlas till kansliet utan de får informationen via media exempelvis vid nya värvningar av spelare. Även om detta inte har med allas arbete att göra så för sammanhållningen i föreningen kan detta förbättras. Verksamhetsansvarige för Framsteget upplever inte några svårigheter när det kommer till förslag till nya projekt inom verksamheten. Framsteget kan se ett behov av en ny insats/projekt och gör sedan en kartläggning innan detta framförs till styrelsen, vilket oftast styrelsen godkänner om det är genomförbart ekonomiskt.

Samverkan kring hälsa och hållbar utveckling

Framsteget samverkar med flera olika aktörer som bland annat kommunen, arbetsförmedlingen, polisen, kyrkan, Securitas. Ibland har de även kontakt med olika myndigheter vid specifika case

som bidragit till att minska buset i Sandvikens kommun. Upplever att Framsteget lyckats bra med sin samverkan olika aktörer.

Framsteget har flera partners som stöttar verksamheten ekonomiskt, Sandvik och Göranssonska stiftelserna är de som till störst del bidrar med pengar. Även andra privata företag väljer att satsa pengar i Framsteget som partners, ett exempel är Länsförsäkringar i Gävleborg som även valt att lyfta Framsteget på sin hemsida och i sin hållbarhetsrapport som en del av deras eget hållbarhetsarbete, vilket även blir som form av marknadsföring för Framsteget.

Planering och implementering av åtgärder för hälsa och hållbar utveckling

Framsteget använder ingen planerings- eller implementeringsmodell i sitt arbete med hälsa och hållbar utveckling. Däremot vid ett nytt projekt gör de en kartläggning och ser att det finns ett behov av en specifik insats, därefter ser de över om det är genomförbart ekonomisk, kontrollerar läget med olika samarbetspartners och söker bidrag. Ett exempel är ett projekt de arbetar med nu där de gjorde en kartläggning och sett ett problem i Sandvikens kommun, var i kontakt med den specifika målgruppen för att förankra den uppfattade bilden och att även några personer i den utvalda målgruppen också fått komma med input i hur det faktiskt ser ut i verkligheten. Efter detta har det kunnat gå vidare i processen med att söka bidrag hos finansiärer.

Så till viss del syns likheterna med den universella förändringmodellen vid planeringen av ett projekt. Detta skulle kunna vara en modell de kan använda för att underlätta framtida arbeten med planering och implementering.

Informationsspridning gällande hälsa och hållbar utveckling

Informationsspridningen anses vara bristfällig ut till samhället, detta kan bero på att de inte längre har någon kommunikatör i föreningen som sköter detta. Framsteget har en egen hemsida dock är denna inte uppdaterad på länge så all information som står där är inte aktuell när det kommer till de olika aktiviteterna bland annat. För effektiv kommunikation krävs en viss kompetens för att veta hur informationen ska förmedlas beroende på mottagare. Skulle Framsteget med hjälp av en kommunikatör kommunicera ut effekterna av sitt arbete skulle detta kunna locka flera finansiärer till sin verksamhet.

Uppföljning och utvärderingsmetoder inom hälsa och hållbar utveckling

Uppföljningen i verksamheten uppfattas som näst intill obefintlig, detta kan bero på att det är mycket ensamarbete och ingen kommer och kollar av hur det går i olika projekt. Det skulle

behöva finnas en person som arbetar som spindeln i nätet i föreningen som kan kolla av hur det går i olika projekt och har koll på vad alla gör. Varje år utvärderas verksamhetens arbete i form av en socioekonomisk rapport, detta görs med hjälp av experter på Nordic Evolution Group (Nordeg) och IEC som har stor erfarenhet av denna typ av utvärderingar. Dessa årsredovisningar mäter Framstegets verksamhet i ekonomiska termer som sedan används vid möten med sponsorer för att visa vad de bidrar till och används även som underlag för att söka nya sponsorer eller bidrag. Att även kommunicera ut de positiva effekterna verksamheten bidrar till ut lokalsamhället kan stärka förtroendet till dem.

När det kommer till utvärdering av de olika aktiviteterna finns utvecklingspotential där skulle de kunna använda sig av enkäter till deltagarna för att se hur dessa påverkar deras hälsa och välbefinnande.

Hälsoekonomiska analyser och metoder

Varje år tar föreningen hjälp av ett externt företag som skriver en socioekonomiska rapporter som redovisar vilka samhällsbesparingar Framstegets verksamhet bidrar till. Denna typ av hälsoekonomisk rapport känns unik när det kommer till en ideell förening att göra och tycker att detta är ett bra utvärderingsverktyg för att stärka förtroende till verksamheten både hos finansiärer samt lokalsamhället.

Tillämpning av etiska principer för hälsa och hållbar utveckling

Denna del har varit svår att analysera då den enda informationen jag fått kring detta är att verksamheten arbetar med sekretess när det kommer till känsliga möten med personer som är i behov av extra stöd eller kontakt med myndigheter. Även enkäter som resursen i skolorna använder angående mående bygger på att eleverna får vara anonyma för att de ska vilja vara så ärliga som möjligt i sina svar.

Efter analysen syns det däremot tydligt att människovärdesprincipen är en etisk princip de tar hänsyn till i sitt arbete, då de inte ger högre prioritet av någon grupp pga etnicitet, livsstil, kön etc. Riskgruppsprincipen är ännu en etisk princip de tar hänsyn till i sitt arbete genom att skapa förutsättningar till sysselsättning för barn i utsatta områden som minskar risken att dessa hamnar i ohälsa (Nattfotbollen).